

มาติกา

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัมพียากะตา ธัมมา ฯ
สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตะตา ธัมมา ทุกขายะ
เวทะนายะ สัมปะยุตตะตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ
สัมปะยุตตะตา ธัมมา ฯ

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะ-
วิปากะธัมมะธัมมา ฯ

อุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา
ธัมมา อะนุปาทินนानุปาทานิยา ธัมมา ฯ

สังกิลิฏฐะสังกิลิสิกกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิลิสิกกา
ธัมมา อะสังกิลิฏฐาสังกิลิสิกกา ธัมมา ฯ

สะวัตถักกะสะวิจารณ์า ธัมมา อะวัตถักกะวิจารณ์ัตตะตา
ธัมมา อะวัตถักกาวิจารณ์า ธัมมา ฯ

ปีติสะหะคะตะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตะตา ธัมมา
อุเปกขาสะหะคะตะตา ธัมมา ฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพา
ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา ฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ภาวะนายะ

ปะหาดัพพะเหตุกา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ-
ปะหาดัพพะเหตุกา ธัมมา ฯ

อาจะยะคามิโน ธัมมา อะปะจะยะคามิโน ธัมมา
เนวาจะยะคามิโน นาปะจะยะคามิโน ธัมมา ฯ

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานาเสกขา
ธัมมา ฯ

ปะริตตา ธัมมา มะหัคคะตา ธัมมา อัมปะมาณา
ธัมมา ฯ

ปะริตตารัมมะณา ธัมมา มะหัคคะตารัมมะณา ธัมมา
อัมปะมาณารัมมะณา ธัมมา ฯ

หีนา ธัมมา มัชฌิมา ธัมมา ปะณีตา ธัมมา ฯ

มิจฉัตตะนิยะตา ธัมมา สัมมัตตะนิยะตา ธัมมา อะนิยะตา
ธัมมา ฯ

มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา
มัคคาธิปะตีโน ธัมมา ฯ

อุปปันนา ธัมมา อะนุปปันนา ธัมมา อุปปาทิโน ธัมมา ฯ

อะตีตา ธัมมา อะนาคะตา ธัมมา ปัจจุปปันนา ธัมมา ฯ

อะตีตารัมมะณา ธัมมา อะนาคะตา รัมมะณา ธัมมา
ปัจจุปปันนารัมมะณา ธัมมา ฯ

อัมมิตตา อัมมา พระหิตธา อัมมา อัมมิตตะพะหิตธา
อัมมา ฯ

อัมมิตตารัมมะณา อัมมา พระหิตถารัมมะณา อัมมา
อัมมิตตะพะหิตถารัมมะณา อัมมา ฯ

สนิทฺสสะนะลัปปะภูฆา อัมมา อะนิตฺสสะนะ-
ลัปปะภูฆา อัมมา อะนิตฺสสะนาปปะภูฆา อัมมา ฯ

วิปัสสนาภูมิปาฐะ

ปญฺจักขันธา ฯ รูปักขันโธ เวทนะกักขันโธ ลัญญากักขันโธ
สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ ฯ

ทวาทะสาเยตะนะนิ ฯ จักขฺวายะตะนัง รูปรายะตะนัง
โสตาเยตะนัง ลัทททาเยตะนัง ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง
ชีวหาเยตะนัง ระสาเยตะนัง กายายะตะนัง โผฏฐัพพะายะตะนัง
มะนายะตะนัง อัมมาเยตะนัง ฯ

อัญฺฐาระสะ ธาตุโย ฯ จักขุธาตุ รูปะธาตุ จักขุ
วิญญาณะธาตุ โสตะธาตุ ลัทททะธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ
ฆานะธาตุ คันธะธาตุ ฆานะวิญญาณะธาตุ ชิวหาธาตุ
ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ กายะธาตุ โผฏฐัพพะธาตุ

กายะวิญญูณะธาตุมะโนธาตุมัณเฑาะธาตุมะโนวิญญูณะธาตุนานี
 พาวีสะตินทริยานี ๑ จักขุทริยยัง โสติทริยยัง
 ฆานินทริยยัง ชิวทินทริยยัง กายินทริยยัง มะนิทริยยัง
 อิตถินทริยยัง ปุริสินทริยยัง ชิวิตินทริยยัง สุชินทริยยัง
 ทุกชินทริยยัง โสมะนัสสินทริยยัง โทมะนัสสินทริยยัง
 อุเปกชินทริยยัง สัทธินทริยยัง วิริยินทริยยัง สะตินทริยยัง
 สะมาธินทริยยัง ปญญินทริยยัง อะนัญญะตัญญัสสามิตินทริยยัง
 อัญญินทริยยัง อัญญาตาวินทริยยัง ๑

จัตตารี อะริยะสัจจานี ๑ ทุกขัง อะริยะสัจจัง
 ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง
 ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ๑

พระมหาปัญญา

เหตุปัจจะโย อารัมมะณะปัจจะโย อะธิปะติปัจจะโย
 อะนันตะระปัจจะโย สะมะนันตะระปัจจะโย สะหะชาตะ-
 ปัจจะโย อัญญะมัญญะปัจจะโย นิสสะยะปัจจะโย
 อุปะนิสสะยะปัจจะโย ปุเรชาตะปัจจะโย ปัจฉาชาตะปัจจะโย
 อาเสวะนะปัจจะโย กัมมะปัจจะโย วิปากะปัจจะโย

อาหาระปัจจะโย อินทร์ริยะปัจจะโย ฌานะปัจจะโย
 มัคคะปัจจะโย ลัมปะยุตตะปัจจะโย วิปะยุตตะปัจจะโย
 อັตถิปัจจะโย นัตถิปัจจะโย วิคะตะปัจจะโย อะวิคะตะ-
 ปัจจะโย ฯ

“ตถาคตสฺส เหนฺตํ วาเสฏฺฐจา อธิวจนํ ธมฺมกาโย อิติปิ
 พุรหมกาโย อิติปิ ธมฺมกุโธ อิติปิ พุรหมกุโธ อิติปิ ฯ

ดูก่อนวาเสฏฐะและภราทวาชะ คำว่าธรรมกายก็ดี
 พุรหมกายก็ดี ธรรมกุตก็ดี นี้แหละเป็นชื่อของตถาคต”

สุดตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค